

Teden gozdov 2024 potekal v znamenju 30-letnice ZGS

Letošnji Teden gozdov, ki je potekal zadnji teden maja, je strokovno in splošno javnost nagovarjal pod sloganom sonaravno upravljanje z gozdovi in z inovacijami podprto prilagajanje podnebnim spremembam. Posebej ga je zaznamovala tudi 30-letnica delovanja Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS).

Gospodarjenje z gozdovi gozdarska stroka gradi na treh načelih, to je na trajnosti, mnogonamen-skosti in sonaravnosti, ki temelji na načrtnem delu z gozdom in na skrbi za celostno delovanje in ohranjanje gozdnega ekosistema. Obsega znanja in veščine o rastiščih, izbiri drevesnih vrst, sestoj-nih zgradb, negi in obnovi gozdov ter posnema zgradbo in razvoj naravnih gozdov. Prav zavzeto, načrtno in strokovno delo javne gozdarske službe, ki usmerja delo lastnikov gozdov, je bistveno, da so slovenski dobro ohranjeni.

Ohranjenost slovenskih gozdov

Po podatkih ZGS se je lesna zaloga gozdov v zadnjih tridesetih letih povečala iz 201 na 304 m³/ha. Skoraj polovico (48 %) lesne zaloge predstavlja drevje debelejšje od 30 cm, četrtnina je drevja, debelejšega od 50 cm, kar je ugodno z vidika zagotavljanja lesnoproizvodne funkcije in ohranjanja biotske pestrosti. Tudi prirastek gozdov se je povečal. Leta 1994 je znašal 5,2 m³/ha na leto, v letu 2023 pa 7,4 m³/ha na leto. Tako v slovenskih gozdovih vsako leto priraste za okoli 8,7 milijonov m³ lesa.

Iz vidika ohranjenosti biotske pestrosti sta poleg deleža zavarovanih gozdov pomembna kazalca delež odmrle lesne biomase v gozdovih in površina gozdov izvzetih iz gospodarjenja. V povprečju je v slovenskih gozdovih 21 m³/ha odmrlega drevja, kar predstavlja okoli 7 % lesne zaloge.

Slika 1: Direktor Zavoda za gozdove Slovenije Gregor Danev je v nagovoru izpostavil, da ključna strokovna naloga gozdarja ostaja svetovanje lastnikom gozdov

Med gozdove, izvzete iz gospodarjenja uvrščamo gozdne rezervate, ki se razprostirajo na 9426 ha, in ekocelice, ki predstavljajo ukrep pogodbenega varstva. Lastnik gozda se s pogodbo zaveže, da v izvzetem delu gozda ne bo gospodaril, za kar dobi finančno nadomestilo Gozdnega sklada. Površina ekocelic se je od leta 2009 zaradi načrtnega dela ZGS povečala z 2.818 ha na 8.977 ha.

Prilagajanje podnebnim spremembam

Podnebne spremembe postavljajo slovensko gozdarsko šolo pred pomembne izzive. V zadnjem desetletju so slovenske gozdove prizadele številne ujme; od žleda v letu 2014, vetrolomov in požarov, zaradi katerih je bilo skupno posekano okoli 13 milijonov m³ poškodovanega lesa. K temu je treba prišteti še dodatnih 9 milijonov m³ lesa, ki je bilo posekano zaradi gradacije podlubnikov. Ta jih uspešno naslavlja s povezovanjem tradicije z novimi spoznanji in inovacijami, ki prinašajo nove

rešitve za prihodnje izzive na področju gozdov in gozdarstva tudi v sklopu projekta eGozdarstvo. Zgovoren primer tega so npr. setev z droni, uporaba hidrogelov in digitalizacija gozdarstva, ki bodo pomembno pripomogli k upravljanju gozdov v podnebno vse bolj nestanovitnih razmerah.

V ospredju obletnica ZGS

Na otvoritveni slovesnosti Tedna gozdov 2024, ki je bila v znamenju 30-letnice ZGS, so zbrane nagovorili ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Mateja Čalušić**, direktorica Gozdarskega inštituta Slovenije **dr. Nike Krajnc** ter prodekan ljubljanske biotehniške fakultete prof. **dr. Klemen Jerina**. Direktor Zavoda za gozdove Slovenije **Gregor Danev** pa je v nagovoru zaobjel 30-letno pot ZGS. Izpostavil je, da ZGS-ju skozi zgodovino ni bilo vedno lahko, da je bilo zadostno financiranje nenehen izziv, medtem ko so se javne naloge le povečevale. A ključna strokovna naloga

Slika 2: Slovesnosti so se udeležile tudi (z leve): ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Mateja Čalušić, direktorica Gozdarskega inštituta Slovenije Alenka Korenjak z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in dr. Nike Krajnc, direktorica Gozdarskega inštituta Slovenije

gozdarja ostaja svetovanje lastnikom gozdov. »Ob vseh družbenih in naravnih spremembah smo v teh 30 letih skupaj z lastniki označili približno 150 milijonov dreves, izdelali tri generacije strateških gozdnogospodarskih in lovsko upravljaljskih načrtov (87), več kot 600 načrtov gozdnogospodarskih enot in več kot 400 letnih lovskih načrtov ter izdali približno 1,5 milijona odločb,« je dejal Danev. V prihodnje velike upe polaga na digitalizacijo procesov dela in informatizacijo, da bodo imeli gozdarji v prihodnje manj dela z birokracijo in več časa za delo na terenu.

Ob obletnici je ZGS predstavil prenovljen logotip, katerega osrednja nit ostajata dva stilizirana lista. V novem logotipu sta nekoliko razklenjena kot simbolno dejanje odpiranja gozdarske javne službe navzven do lastnikov, preostalih deležnikov

in javnosti. V prostorih Galerije Gozdarskega inštituta Slovenije je bila na ogled razstava fotografij, ki prikazuje delo, utrip in duh gozdarskega poklica, ter predmeti, ki so nekdanji ali še vedno predstavljajo obvezno opremo gozdarjev.

V sklopu tedna gozdov je ZGS organiziral več kot 50 dogodkov po vsej Sloveniji – od različnih razstav, izobraževanj, srečanj in predstavitev. Namenjeni so bili različnim generacijam, skupna pa jim je bila promocija gozdov in gozdarstva ter osveščanje javnosti o spoštljivem obnašanju v gozdovih.

Tina DOLENC
Zavod za gozdove Slovenije
foto: arhiv ZGS

Slika 3: Kulturni program je popestril gozdarski pevski zbor G'r Oljka

Slika 4: Razstava je prikazovala utrinke iz 30-letnega dela javne gozdarske službe. Na ogled je bila do sredine junija v Galeriji Gozdarskega inštituta Slovenije

Slika 5: Obiskovalci so si lahko ogledali opravo in predmete, ki so nekdanj ali še vedno predstavljajo obvezno opremo gozdarjev

Gozdarstvo v času in prostoru

	OE ZGS	datum	dogodek	lokacija
1.	CE	21. 5. ob 18. uri	TVU - Predavanje pohodništvo in Zasavska planinska pot	Trbovlje
2.	CE	21. 5. ob 18. uri	Otvoritev tedna gozdov in otvoritev razstave ob 30-letnici ZGS	Večna pot 2, Ljubljana
3.	CE in Kočevje	29. 5. ob 11. uri	Osrednja prireditev ob Tednu gozdov	Koča pri Jelenovem studencu, Kočevje
4.	Tolmin	20. 5. ob 17. uri	Delavnica - Teden vseživljenjskega učenja	Naravoslovna učna pot Rake
5.	Kranj	16. 5. ob 9. uri	Reševanje naravnih nesreč v naravnem okolju	Poklicna gasilska brigada Kranj
6.	Kranj	23. 5. med 9. in 11. uro	Vodenje po GUP Kres	Železniki
7.	Kranj	24. 5. med 11. in 16. uro	Šumeči gozdovi Jošta - prireditev	Jošt pri Kranju
8.	Kranj	28. 5. med 9. in 11. uro	Vodenje po GUP Kres	Železniki
9.	Kranj	29. 5. med 9. in 11. uro	Vodenje po GUP Kres	Železniki
10.	Kranj	29. 5. med 18. in 19.30	Vodenje po gozdu, barje Ledina	Jelovica-Mosti
11.	Kranj	29. 5. med 20. in 23. uro	Literarni večer v gozdu- 20 let	Jelovica-Mosti
12.	Kranj	22. 5. med 9. in 12. uro	Vodenja na GUP Visoko	Visoko
13.	Kranj	23. 5. med 9. in 12. uro	Vodenja na GUP Visoko	Visoko
14.	Kranj	31. 5. ob 17. uri	Radijska oddaja Doživetja narave na Radiu Ognjišče – primestni gozdovi Kranja	radio Ognjišče
15.	Ljubljana	22. 5. med 9. in 18. uro	Festival Raznoživo	radio Ognjišče
16.	Ljubljana	30. 5. med 9. in 12. uro	Prireditev GOZD, VODA IN MLINČEK	Sračja dolina pri Črnučah (Ljubljana)
17.	Postojna	20. do 25. 5.	Tematski teden v Dini Pivka	Dina Pivka
18.	Postojna	29. 5.	Podnebna kavarna	Postojna
19.	Kočevje	18. 5. med 9. in 13. uro	Varovanje širšega območja GPN Pragozd Krok s spremljanjem obiskanosti – gozdarski nadzor	Borovec, območje GPN Pragozd Krok
20.	Kočevje	24. 5.	Prižig oglarske kope v Ribnici	Borovec, območje GPN Pragozd Krok
21.	Kočevje	29. 5. med 9. in 10.30	Klepet na naj poti: Risova pot	Koča pri Jelenovem studencu
22.	Kočevje	1. 6. ob 9. in 10. uri	Kolesarjenje po gozdovih Stojne	Ob 9. uri parkirišče Podgorska ulica. Ob 10.00 uri, Koča pri Jelenovem studencu. Gozdovi GGE Stojna
23.	Kočevje	2. 6. ob 9. uri	Vodenje po Borovski naravoslovni poti	Borovec, Borovška naravoslovna pot

Gozdarstvo v času in prostoru

24.	Kočevje	6. 6. ob 10. uri	Srečanje na vrhu Roga	Žaga Rog
25.	Kočevje	13. 6. med 7. in 15. uro	Dan revirnega gozdarja, KE Kočevska Reka_INTERNO	KE Kočevska Reka
26.	Novo mesto	28. 5. ob 8. uri	Dan revirnega gozdarja (interno)	KE Novo mesto
27.	Novo mesto	6. 6. ob 10. uri	Srečanje na vrhu Roga	Žaga Rog
28.	Brežice	18. 5. ob 8. uri	Pohod po Oglarski poti	
29.	Brežice	22. 5. ob 16. uri	Otvoritev table in predavanje	Šentrupert, Dežela kozolcev
30.	Brežice	23. 5. ob 16. uri	Sprehod po Zgodovinsko turistični gozdni učni poti Svibno in otvoritev table	Svibno
31.	Brežice	23. 5. ob 19. uri	Otvoritev foto razstave Vinka Šeška s kulturnim programom in predavanje na temo tedna gozdov,	Galerija Radeče
32.	Brežice	25. 5. ob 11. uri	Srečanje mladih planincev Zsavlja in PosAVJA na Kumu	Kum
33.	Brežice	31. 5. med 9. in 17. uro	Turizem v gozdnem prostoru, Radeče - dolina Sopote- Oglarska dežela	Radeče- Dole pri Litiji
34.	Celje	30. 5. med 16. in 18. uro	Razigrani gozd	Mestni gozd Celje
35.	Celje	31. 5. med 10. in 13. uro	Dobimo se na vrtovih	Mestni gozd Celje
36.	Nazarje	30. 5. med 12. in 14. uro	Osrednja prireditev v GGO Nazarje	Muzej gozdarstva Vrbovec Nazarje
37.	Slovenj Gradec	30. 5.	Postavitev informacijske table na GUP Grad Dravograd in pohod po poti	GUP Grad
38.	Maribor	27. -31. 5.	Strokovno izobraževanje znotraj OE MB ob tednu gozdov	GUP Ruta
39.	Murska Sobota	6. 5.	Gozdna pedagogika za srednješolke vzgojiteljskih smeri	DDŠ Lendava
40.	Murska Sobota	8. 5.	Mura Festival	OŠ Bakovci
41.	Murska Sobota	28. 5.	50 let GUP, 30 let ZGS-stojnica	Slovenska ulica
42.	Murska Sobota	29. 5.	Dan odprtih vrat GUP v Pomurju, vodeni sprehodi Fuks graba, Tromejnik, Dobrovnik, Polana, Blaguš	
43.	Sežana	9. 5.-20. 6.	Razstava »14 naj gozdnih učnih poti« v Pomniku miru na Cerju	Pomnik miru na Cerju
44.	Sežana	20. 5.-5. 7.	Razstava "Po sledih Avgusta Kafola"	Jurjev skedenj, Park Škocjanske jame
45.	Sežana	24. 5. med 9. in 12. uro	Slavnostna otvoritev nove protipožarne gozdne ceste Volkovnjak	Miren
46.	Sežana	26. 5.	Dan parka Škocjanske jame - Jamski praznik	Škocjanske jame